

LIFE podprogram CET
“Prehod na čisto energijo”

**Prednostne naloge in cilji aktualne
energetske politike - poudarek URE
in OVE**

Erik Potočar, MOPE
Ljubljana, Maj 2025

Podprogram LIFE Prehod na čisto energijo

- še naprej podpira izvajanje politik EU na področju trajnostne energije, evropskega zelenega dogovora, EU ciljev na področju energije in podnebja za leto 2030 in dolgoročne strategije EU za razogljičenje do leta 2050
- skoraj **1 milijarda EUR** v obdobju 2021-2027
- Projekti z **visoko dodano vrednostjo** za EU, usmerjeni v **odpravljanje tržnih ovir** (ovirajo družbeno-ekonomski prehod na TE), vključujejo več malih in srednje velikih deležnikov, več akterjev, vključno z lokalnimi javnimi organi ter neprofitnimi organizacijami, pa tudi potrošniki
- Področja delovanja:
  - **Vzpostavitev** nacionalnega, regionalnega in lokalnega **okvira politik**, ki podpira prehod na čisto energijo
  - **Pospešitev uvajanja** tehnologije, digitalizacije, novih storitev in poslovnih modelov ter izboljšanje strokovnih znanj in spretnosti na trgu
  - **Privabljanje** zasebnega financiranja za trajnostno energijo
  - **Podpora razvoju** lokalnih in regionalnih naložbenih projektov
  - **Vključevanje in opolnomočenje državljanov** pri prehodu na čisto energijo

Razpisi LIFE CET - objavljeno 24.4.2025

Spodbujanje prehoda na čisto energijo v mestih in regijah

Za učinkovito izvajanje ključne zakonodaje na področju trajnostne energije

Rešitve za energetske prenove - zagotavljanje hitrejše, bolj temeljite, cenovno dostopne, pametnejše ter na storitvah in podatkih temelječe prenove stavb

Podpora prehodu evropske industrije in podjetij na čisto energijo

BUILD UP Skills - Nacionalne platforme za znanja in veščine energetske učinkovitosti za prehod na čisto energijo

Podpora omrežjem daljinskega ogrevanja in hlajenja

Zbiranje zasebnega financiranja

Vse na enem mestu - Integrirane storitve za prehod na čisto energijo v stavbah

Pomoč pri razvoju projektov za naložbe v trajnostno energijo

Evropski mestni instrument

Zmanjševanje energetske revščine gospodinjstev v Evropi

Podporne storitve za energetske skupnosti

Pripravljeni na 55, REPowerEU

cilj URE do leta 2030 - za 11,7% znižanje glede na 2020 do 2030 (osnutek NEPN - 50,2 TWh)

cilj OVE do leta 2030 - iz 32% na 42,5% (osnutek NEPN - 33%, 55% EE, 45% OH, 26% promet)

več drugih podciljev za vse sektorje

Direktive - EED, RES, EPBD, električni trg, plin

spremembe večih zakonov (ZOEE, ZUNPEOVE, ZURE, ZSROVE, ZOP)

- NEPN
- DSEPS 2050 (postopek posodobitve)
- Socialni načrt za podnebje (AN energetske revščine)
- ...
- smernice

Slovenija

EU

CILJI 2030

NEPN 2020

Posodobitev NEPN 2024

Podnebje

Skupne emisije TGP

Zmanjšanje glede na leto 2005

-36%

-55% 2033

-35% - 45% 2030

-55%

Emisije TGP neETS

-20% (-15%)

-28% (-27%)

-40%

Obnovljivi viri energije

Delež OVE v bruto končni rabi

27%

33%

>42,5

Učinkovita raba energije

Raba končne energije

54,9 TWh

50,2 TWh

-11,1%

-11,7%

Vir:IJS

Novosti OVE direktive

- **Promet:** zavezujoč cilj 14,5% zmanjšanja intenzivnosti TGP v prometu z OVE do leta 2030 ali zavezujoč cilj vsaj 29% OVE v končni rabi energije v prometnem sektorju do leta 2030, 5,5 % za napredna biogoriva
- **Industrija:** Letno povečanje OVE za 1,6 %, cilj za vodik: vsaj 42% vodika v letu 2030 iz RFNBO, 60 % v letu 2035
- **Ogrevanje in hlajenje:** letno povišanje OVE za 0,8 % na leto do leta 2026 in 1,1 % do 2026 do 2030.
- **Stavbe, ogrevanje in hlajenje:** 49 % OVE v stavbah do leta 2030
- **Daljinski sistemi (EED):** 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz sproizvodnje ali 50 % kombinacije take energije in toplote do 2027, potem samo OVE, odvečno in kombinacijo
- **Bioenergija:** krepiti trajnostna merila za uporabo biomase za energijo, kaskadno načelo
- **Hitrejša dovoljenja za projekte:** pospešeni postopki pridobivanja dovoljenj za OVE projekte, območja pospeševanja OVE s poenostavljenim in hitrem postopkom izdaje dovoljenj, prevlade javnega interesa za OVE projekte

ZUNPEOVE

- Vzpostavlja **potencialna prednostna območja** za sonce in veter
- Vzpostavlja predpisana **prednostna območja za sončne elektrarne**: strehe objektov in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, območje cestnih zemljišč, železniško območje, območja objektov za proizvodnjo elektrike in RTP, območja zaprtih odlagališč, območja opuščeni in nekdanjih površinskih kopov mineralnih surovin ter obstoječa neaktivna in opuščena odlagališča odpadkov
- **PV in vetrne proizvodne naprave so v javno korist in služijo interesu javnega zdravja in javne varnosti**
- **Obvezna postavitev PV pri novogradnjah (nad 1.000m²) in obstoječih objektih in parkiriščih (nad 1.700m²)**
- Poenostavitev in pohitritev nekaterih postopkov
- Uvaja **regulativne peskovnike in raziskovalno geotermalno koncesijo**
- **Omogoča spremljajočo energetska dejavnost** na določenih zemljiščih (kmetijska, gozdna, vodna, odlagališča, prometne površine idr.)
- Znižanje praga za soglasje na 75 % za SE v primeru večetažne lastnine
- Uvaja možnost podelitve **brezplačne služnosti na objektih v lasti države** ali samoupravne lokalne skupnosti - za skupnostne SE
- Dodatno **enkratno nadomestilo občinam za vetrne elektrarne**

Agrofotovoltaika

ZUNPEOVE, 54. člen:

- postavitve možna na kmetijskih zemljiščih v zaraščanju (ne glede na višino bonitete) in trajnih travnikih (z boniteto do vključno 35)
- možna izvedba pilotnih projektov na drugih kmetijskih zemljiščih, če je naročnik projekta MOPE, MKGP ali MVŠZI

Študija Tehnična določitev postavitve agrofotovoltaike na kmetijskih zemljiščih (IRI UL, KIS, Termotron; 2024):

- Študija vključuje osnovni pregled trenutnih tehničnih rešitev za agrofotovoltaiko, vključno z različnimi oblikami sistemov in pristope k integraciji, pregled izkušenj s agrofotovoltaiko v drugih državah EU, predloge in priporočila za dopolnitev zakonodaje v Sloveniji in primere dobrih praks za posamezne tipe agrofotovoltaičnih sistemov.

Pilotni projekt agrofotovoltaike na trajnih nasadih (Švicarski mehanizem): priprava javnega naročila ter pričetek izvedbe poleti 2024.

Skupnosti OVE in skupnostna samooskrba

- Skupnostna samooskrba:
Opređeljena v Zakonu o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) „Stara“ in „nova“ Uredba o samooskrbi z električno energijo iz OVE
- Skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba
Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE): 3. člen (39) (opredelitev) in 43. člen (ustanovitev)
- Energetska skupnost državljanov
Zakon o oskrbi z električno energijo (ZOEE): 4. člen (18) in 24. člen

Načelo "energetska učinkovitost na prvem mestu"

- velja pri odločitvah o načrtovanju, politikah in večjih naložbah v vrednostih **nad 100 mio EUR** na naložbo ali **175 mio EUR** pri projektih prometne infrastrukture (stavbni, prometni in vodni sektor, sektor informacijske in komunikacijske tehnologije ter kmetijski in finančni sektor)
- najprej **preučiti možne ukrepe** na strani povpraševanja in prožnost sistema v vseh sektorjih energetskega sistema in v neenergetičnem sektorju
- pripraviti **študijo**, ki mora upoštevati ustrezno oceno stroškov in koristi rešitev energetske učinkovitosti (upoštevati celotni življenjski cikel in dolgoročne perspektive, sistemska in stroškovna učinkovitost, zanesljivost oskrbe, družbeni, zdravstveni in gospodarski vidiki, vidiki podnebne nevtralnosti ter načela trajnostnosti,...)
- smernica, predpis - nacionalna metodologija

Prihranki energije pri končnih odjemalcih

- dobavitelji elektrike, toplote, zemeljskega plina, tekočih in trdnih goriv končnim odjemalcem so zavezanci za doseganje prihrankov pri končnih odjemalcih - **povprečno 1,5%** (0,8% do 2024, 1,3% do 2026, 1,5% do 2028, 1,9% do 2031)
- delež skupnih prihrankov pri ranljivih odjemalcih

Prenova javnega sektorja, 3 % prenove tudi lokalna skupnost

- tudi subjekti, ki jih država ali občina neposredno financira in upravlja (niso pa industrijske ali poslovne narave)
- letni prihranek **1,9% rabe končne energije** bo obvezen za vsako osebo JS, doseči z medsektorskimi ukrepi (stavbe, procesi v JS in mobilnost)
- vzpostavlja sistem zbiranja in poročanja prihrankov oseb JS
- osebe JS bodo še naprej vsako leto morale prenoviti **3% svojih stavb** v sNES (popis stavb presečni datum 1. januar 2024, niso sNES)

Zeleno javno naročanje

- širi obseg zavezancev, koncedenti bodo morali sklepati pogodbe za storitve in gradnje z visoko energetske učinkovitostjo, uporabiti načelo na prvem mestu, naročniki najemati in kupovati sNES ali zavezo za prenovo v sNES

Energetski pregledi in sistemi upravljanja z energijo

- nad 10 TJ in do 85 TJ - obvezen energetski pregled (povprečje zadnjih treh let)
- nad 85 TJ - dolžni vzpostaviti in uporabljati sistem upravljanja z energijo
- Akcijski načrt za seznanitev vodstva podjetja
- izdelovalec mora biti kvalificiran ali akreditiran - predlog za licenco odgovornega nosilca energetskih pregledov, AE ima nadzorno funkcijo, prenova pravilnika

Podatkovni centri

- vgrajena informacijska infrastruktura je večja od 500 kW
- obveznost spremljanja „kazalnikov trajnosti podatkovnega centra“
- energijsko potrebo IT opreme nad 500 kW do 15. maja vsako leto poročati, nad 1 MW bodo morali obvezno izrabiti odvečno toploto

Sheme kvalifikacij, akreditacije in potrjevanja

- razširile se bodo vsebine o razpoložljivosti shem kvalifikacij, akreditacij in potrjevanja za različne ponudnike energetskih storitev, energetske pregledovalce, energetske upravljavce in inštalaterje. Uvedle se bodo zahteve za večje uvajanje pogodbenega zagotavljanja prihranka energije.

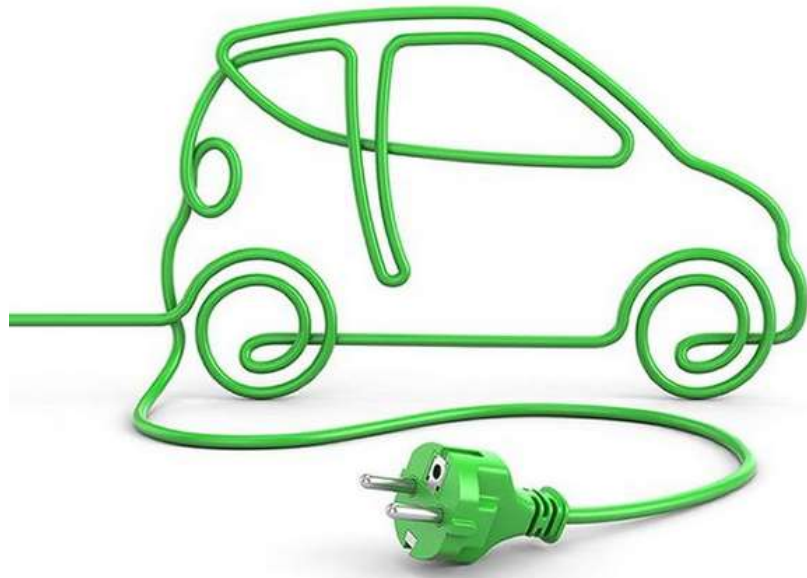
Nacionalni načrt prenove stavb

spodbuja stroškovno učinkovita preobrazba obstoječih stavb v brezemisijske stavbe

Vključuje:

- pregled nacionalnega stavbnega fonda za različne vrste stavb
  - **časovni načrt** z nacionalno določenimi cilji (preoblikovanje obstoječih stavb v brezemisijske stavbe do leta 2050)
  - pregled izvedenih in načrtovanih politik in **ukrepov**, s katerimi se podpira izvajanje časovnega načrta
  - **opis naložbenih potreb** za izvajanje nacionalnega načrta prenove stavb
  - pragove obratovalnih emisij toplogrednih plinov in letne potrebe po primarni energiji za nove ali prenovljene brezemisijske stavbe
  - **minimalne standarde** energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe
  - mejniki in nacionalni cilji za leta 2030, 2040 in 2050
  - ukrepe za **spodbujanje namestitve** naprav za proizvodnjo sončne energije na stavbah
  - posebna obravnava stavb - **kulturna dediščina**
-
- **prednost pri energetske prenovi morajo imeti stavbe z najnižjo energetske uučinkovitostjo s protipotresnimi, požarnimi in funkcionalnimi vidiki**

Infrastruktura za trajnostno mobilnost - 49. člen

izjeme - oteženo delovanje el.
omrežja, zahteva koles
neizvedljivost v prostoru,...

nove in večja prenova nestanovanjske stavbe - več kot 5
PM

- 1 polnilno mesto - na 5 PM
- infrastruktura za vode za el. kable za najmanj 50% PM,...
- 10% prostora - parkirna mesta za kolesa

vse nestanovanjske stavbe - več kot 20 PM

- 1 polnilno mesto na vsakih 10 PM
- infrastruktura za vode za najmanj 50% PM,...
- 10% prostora - parkirna mesta za kolesa

nove in večje prenove stanovanjskih stavb - več kot 3 PM

- vnaprej položeni kabli za 50% PM, za preostalo vodi
- 2 PM za kolesa vsako stanovanje

Načrtovanje ogrevanja in hlajenja

določeno bo strožje načrtovanje in ukrepi pri celovitih ocenah za ogrevanje in hlajenje.

LEK mora vsebovati tudi lokalni načrt ogrevanja in hlajenja v primeru lokalnih skupnosti z bivalci.

Definicija “Učinkoviti daljinski sistemi”

Učinkovit daljinski sistem mora uporabljati samo OVE, samo odvečno toploto ali samo kombinacijo OVE in odvečne toplote

Viri energije za doseganje meril za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje	Energija iz obnovljivih virov	Odvečna toplota	Energija iz obnovljivih virov in odvečna toplota	Kombinirana oskrba iz obnovljivih virov, odvečne toplote in soproizvodnje (z visokim izkoristkom)	Soproizvodnja (z visokim izkoristkom)
Obdobje					
Do 31. 12. 2027	50%	50%	50%	50%	50%
1. 1. 2028 – 31. 12. 2034	50%	50%	50%	50% ⁽¹⁾	80% ⁽²⁾
1. 1. 2035 – 31. 12. 2039	50%	50%	50%	80% ⁽³⁾	
1. 1. 2040 – 31. 12. 2044	75%	75%	75%	95% ⁽³⁾	
1. 1. 2045 – 31. 12. 2049	75%	75%	75%		
Od 1. 1. 2050	100%	100%	100%		

Opomba

Minimalni standardi energetske učinkovitosti

Razogljčiti stavbni fond do leta 2050

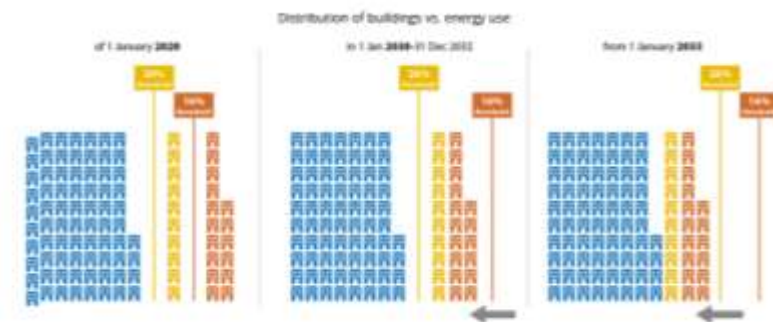
Nestanovanjske stavbe – 35. člen

- do 2030: 16 % najslabših nestanovanjskih stavb presega prag minimalnih zahtev
- do 2033: 26 % najslabših nestanovanjskih stavb presega prag minimalnih zahtev

Stanovanjske stavbe (primarna raba energije) – 36. člen

- do 2030: v primerjavi z letom 2020 zmanjša za vsaj 16 %
  - do 2035: v primerjavi z letom 2020 zmanjša za vsaj 20 - 22 %
- (vsaj 55 % zmanjšanje povprečne porabe primarne energije mora biti s prenovo 43 % energetske najmanj učinkovitih stanovanjskih stavb)

Postopno opuščanje najslabših stavb v EU

Glavne usmeritve glede novogradenj – 38. in 39.člen

od leta 2026 ne smejo subvencionirati kotlov na fosilna goriva

Brezemisijske stavbe

od januarja 2028 - nove javne stavbe
od januarja 2030 - vse nove stavbe

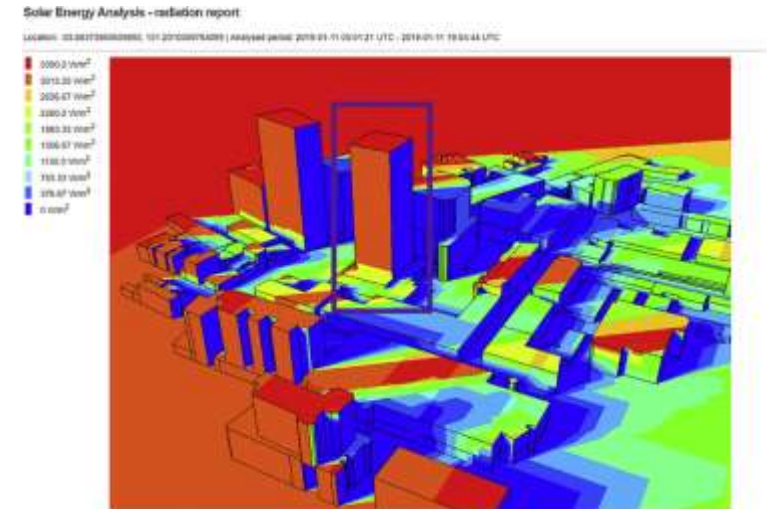
Stavba brez emisij ne sme povzročati nobenih emisij ogljika na kraju samem zaradi fosilnih goriv, omogoča odzivanje na zunanje signale, **najvišji prag energijske učinkovitosti.**

„GWP“ potencial globalnega segrevanja v življenjskem ciklu novih stavb bo treba izračunavati (40.člen):

- po letu 2028 nove javne stavbe večje od 1000 m² stavbe izračun ogljičnega odtisa, po letu 2030 vsi ostali
- delegiran akt EK - december 2025
- država sprejme časovni načrt do januarja 2027 glede mejnih vrednosti GWP

Sončna energija na stavbah

- do 31. decembra 2026 na novih javnih in poslovnih (EPBD) (nestanovanjskih ZSROVE) stavbah (od 250 m²)
- do 31. decembra 2027 na obstoječih nestanovanjskih stavbah (od 500 m²), ki so v večji prenovi
- na vseh obstoječih stavbah v lasti javnih organov z uporabno tlorisno površino, večjo od (2 000 m², do 31. decembra 2027 ; 750 m², do 31. decembra 2028; 250 m², do 31. decembra 2030)
- do 31. decembra 2029 za vse nove stanovanjske stavbe in novih pokritih parkirišč
- na obstoječih parkiriščih (tlorisna površina nad 1700 m²) obvezno
- na novih parkiriščih (tlorisna površina nad 1000 m²) obvezno
- možne izjeme (tehnično, ekonomsko)

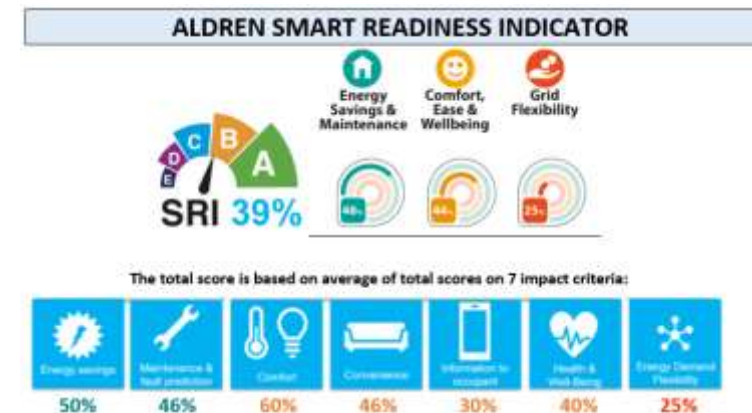

optimizirajo svoj potencial
za proizvodnjo OVE

Glavne določbe o informacijskih orodjih

- vse EI morajo temeljiti na usklajeni lestvici razredov (A = brezemisijске in G = 15 % najslabših stavb, A+)
- enotni kazalniki energije in toplogrednih plinov
- veljavnost EI razredov D do G skrajša in obisk kontaktne točke

- Pripravljenost stavb na pametne sisteme (SRI)

- Izkaz o prenovi stavbe - „renovation passport“

prilagojen načrt za celovito prenavo določeno stavbe v brezemisijško stavbo do leta 2050, digitalna oblika s strani strokovnjaka, največje število korakov, informacije o vsakem koraku, tehničnem svetovanju, finančnih podporah, grafični prikaz,...ugodnosti, prihranki, življenjski cikel, stroški, računi, udobje

Drugo - ravno tako pomembno

- krepitev moči in zaščita ranljivih odjemalcev ter blažitev energetske revščine
  - okoljsko primerna zasnova proizvodov povezanih z energijo
  - individualno merjenje ter delitev stroškov za ogrevanje, hlajenje in sanitarno toplo vodo
  - nacionalni načrti prenove stavb (do sedaj DSEPS 2050)
  - točka „vse na enem mestu“ za energetske učinkovitost in energetske učinkovitost stavb, kontaktna točka VEM
  - nadgrajena metodologija za izračun energijske učinkovitosti stavb
  - obvezna namestitve stavbnih avtomatizacijskih in krmilnih sistemov (nad 290 kW)
  - pregled tehničnih stavbnih sistemov (nad 70 kW)

  - izmenjava podatkov
  - nacionalna podatkovna zbirka o energetskih lastnostih stavb
  - izračun stroškovno optimalnih ravni
  - .....
- + finančni instrumenti - finančna shema po načelu plačaj glede na prihranek, sprožilna točka prenove,...
- + informiranje in obveščanje ....

- Evropski strukturni in investicijski skladi (Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo)
- Načrt za okrevanje in odpornost
- MOPE - Podnebni sklad
- Eko sklad
- Agencija za energijo - „Podporna shema“
- Borzen
- Švicarski prispevek
- Norveški finančni mehanizem
- Sklad za modernizacijo
- Sklad za pravičen prehod
- Sklad za inovacije
- LIFE program
- Obzorje EU
- MGTŠ
- Programi Interreg
- European Energy Efficiency Financing Coalition
- EIB
- EBRD
- ...

<https://www.gov.si/novice/2025-01-07-aktualne-in-nacrtovane-financne-spodbude-ministrstva-za-okolje-podnebje-in-energijo/>

Švicarski mehanizem

Promocija energetske skupnosti - 6,2 mio EUR

Rabe plitve geotermalne energije - 5,2 mio EUR (Izobraževalna javna infrastruktura)

Digitalizacija LEK-ov (pilotni) - 1,74 mio EUR

Agrofotovoltaika (pilotni) - 13 mio EUR

Podnebni sklad

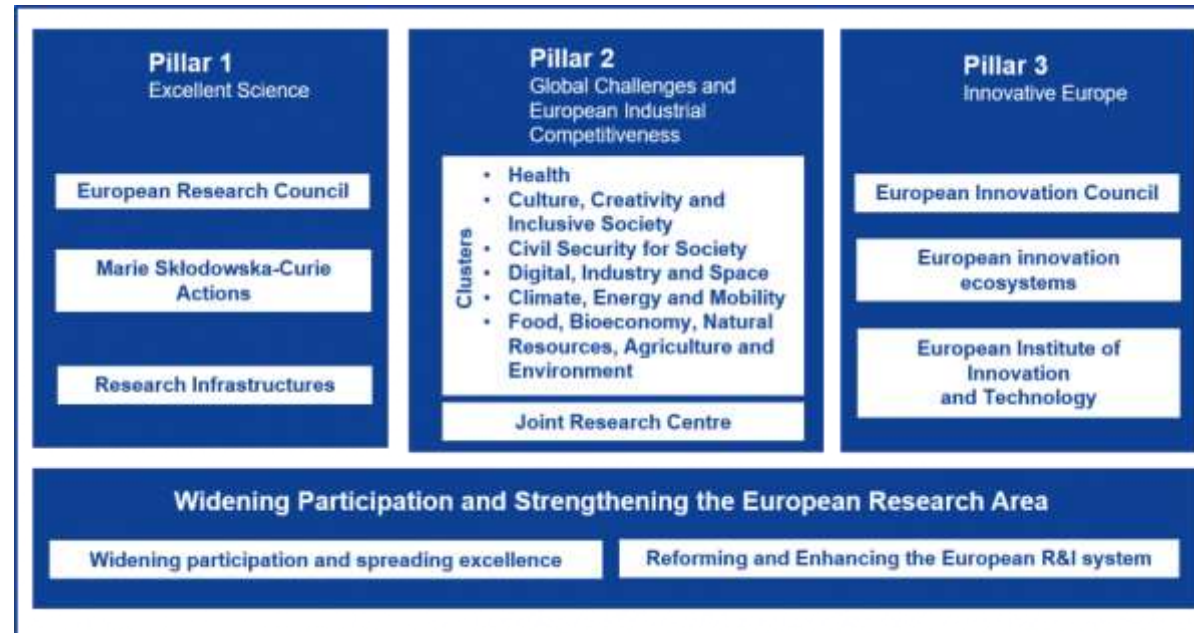
Področje 1: Skoraj nič energetske in brezemisije stavbe (stanovanjske stavbe, javne stavbe, zasebne, energetska revščina,...)

Področje 3: OVE (sončne elektrarne, zamenjava starih kurilnih naprav, nove URE in OVE naložbe)

..... še marsikaj drugega

Obzorje Evropa

Okvirni program Evropske unije za raziskave in inovacije in velja za obdobje med leti 2021 do konca leta 2027

Trije stebri.... več JR....

Sklad za inovacije

Eden največjih programov financiranja na svetu za komercialno predstavitev inovativnih nizkoogljičnih tehnologij, ki si prizadeva uvesti na trg industrijske rešitve za razogljčenje Evrope

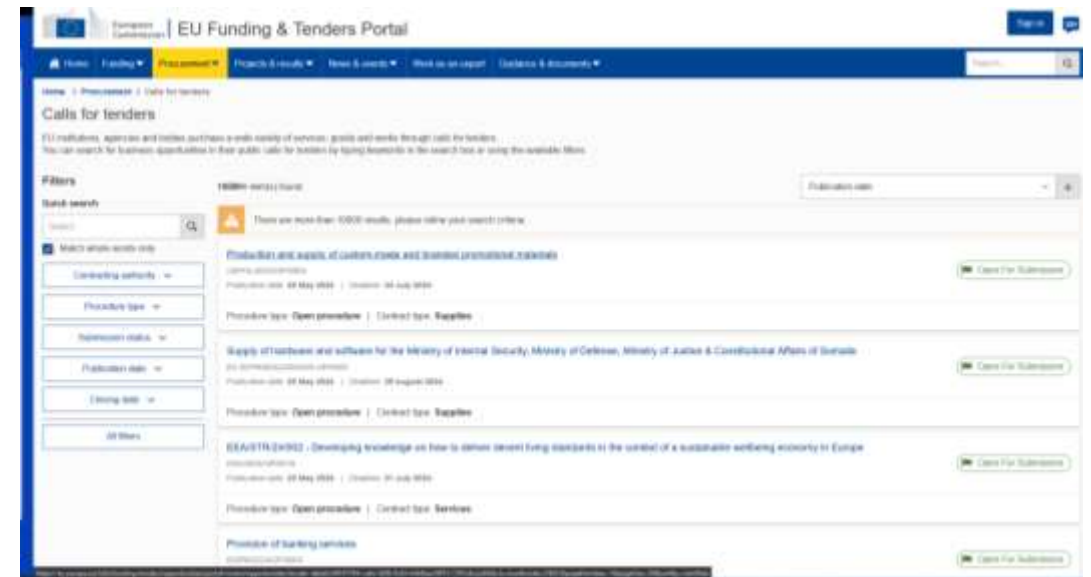
Kmetijstvo

Okvirni terminski načrt objave javnih razpisov programa razvoja podeželja 2014-2020 in za intervencije strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023-2027 za slovenijo

<https://skp.si/javni-razpisi>

LIFE program - instrument EU za financiranje okoljskih in podnebnih ukrepov

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/life2027>

Hvala

erik.potocar@gov.si